

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 30. kesäkuuta 2023
(OR. en)

11159/23

ECOFIN 683
UEM 217
SOC 508
EMPL 359
COMPET 703
ENV 782
EDUC 295
RECH 327
ENER 418
JAI 930
GENDER 159
ANTIDISCRIM 153
JEUN 197
SAN 434

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Ed. asiak. nro:	9853/1/23 REV 1
Kom:n asiak. nro:	COM(2023) 627 final
Asia:	NEUVOSTON SUOSITUS Ruotsin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ruotsin vuoden 2023 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena edellä mainittu, komission ehdotukseen COM(2023) 627 final perustuva, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston käsittelemä ehdotus neuvoston suositukseksi.

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu ... päivänä ...kuuta .....,

Ruotsin vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ruotsin vuoden 2023 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97¹ ja erityisesti sen 9 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011² ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

---

¹ EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.

² EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241³, jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, jäljempänä 'tukiväline', tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Tukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen, eli kyse on unionin rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään taloudellista ja osallistavaa elpymistä sekä kestävien ja kasvua edistävien uudistusten ja investointien toteuttamista, erityisesti sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamista, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää sekä vahvistetaan jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokykyä. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Tukivälineen mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

---

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023. Tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalaisen ohjausjakson. Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023 vuotuisen kestävä kasvun selvityksen 2023 painopisteet, jotka keskittyvät kilpailukykyisen kestävyuden neljän ulottuvuuden ympärille. Lisäksi komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoituskon mekanismia koskevan kertomuksen 2023, jossa se katsoi, että Ruotsi kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen euroalueen talouspolitiikasta⁴ 16 päivänä toukokuuta 2023 ja yhteisen työllisyysraportin 13 päivänä maaliskuuta 2023.
- (3) Unionin talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun unioni pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, sen talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiasokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin sekä keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävä ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti unionin kilpailukykyyn ja tuottavuuden parantamiseen.

---

⁴ Neuvoston suositus, annettu 16 päivänä toukokuuta 2023, euroalueen talouspolitiikasta (EUVL C 180, 23.5.2023, s. 1).

- (4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon ”Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle”, jäljempänä ’Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma’. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelman tavoitteena on parantaa unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Se täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Sen tavoitteena on myös luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä unionin kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien nettonollateknologioiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia unionissa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma rakentuu seuraavien neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon ”EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen”, jonka perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään ensisijaisia politiikkoja, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan unionin ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan kyseisiin ensisijaisiin politiikkoihin liittyviä toimia.

- (5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyi edelleen tukivälineen täytäntöönpanon mukaisesti. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää eurooppalaisen ohjausjakson mukaisen politiikan ensisijaisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin asiaankuuluviin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitetessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.
- (6) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2023/435⁵, jäljempänä 'REPowerEU-asetus', joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan unionin riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja unionin energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. REPowerEU-asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Kyseiset uudistukset ja investoinnit auttavat myös parantamaan unionin nettonollateollisuuden kilpailukykyä, kuten Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuen luokka, jota ei makseta takaisin; tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

---

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

(7) Komissio hyväksyi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024, jäljempänä ’8 päivänä maaliskuuta annettu tiedonanto’. Sillä pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinoitua. Komissio muistutti, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023 ja 2024 komissio vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestäväällä tavalla, ja kehotti jäsenvaltioita esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että perussopimuksessa asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa bruttokansantuotteeseen (BKT) noudatetaan ja varmistetaan uskottava ja jatkuva velan vähentäminen tai velan pitäminen maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio myös kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintasokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava tällaiset toimenpiteet haavoittuviin kotitalouksiin ja yrityksiin paremmin. Komissio totesi, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin. Lisäksi, kuten linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 9 päivänä marraskuuta 2022 annetussa komission tiedonannossa ehdotetaan, julkista taloutta koskevat suositukset laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta. Komissio suositti, että kaikki jäsenvaltiot edelleen suojaavat kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistavat tukivälineen ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

- (8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla unionin talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestäväää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Komission ehdotusten tavoitteena on parantaa kansallista sitoutumista, yksinkertaistaa ohjausjärjestelmää ja lisätä keskipitkän aikavälin painotusta sekä vahvistaa ja johdonmukaistaa toteuttamisen valvontaa. Suuntaviivoista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi 14 päivänä maaliskuuta 2023 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti tavoitteena on, että lainsäädäntötyö saadaan päätökseen vuonna 2023.
- (9) Ruotsi toimitti 28 päivänä toukokuuta 2021 komissiolle kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan nojalla elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta kyseisen asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 4 päivänä toukokuuta 2022 täytäntöönpanopäätöksen Ruotsin elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä⁶. Rahoituserien maksamisen ehtona on, että komissio on hyväksynyt asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti päätöksen, jossa todetaan, että Ruotsi on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

---

⁶ ST 7772/2022 INIT; ST 7772/2022 ADD 1.

- (10) Ruotsi toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja lähentymisohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Ruotsin puolivuositainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.
- (11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Ruotsia koskevan vuoden 2023 maaraportin. Siinä arvioidaan Ruotsin edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Ruotsi on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Kyseisen analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ei vastata tai joihin vastataan vain osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Ruotsin edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien unionin yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Ruotsista perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023. Komission päätelmä oli, että Ruotsilla on makrotalouden epätasapainoja. Ruotsilla on edelleen haavoittuvuuksia, jotka liittyvät sen kiinteistömarkkinoihin ja suureen yksityiseen velkaan. Kiinteistöjen hinnat ovat korkeita, ja ne ovat nousseet viime aikoihin asti. Asuntojen hinnat ovat nousseet yhtä aikaa yksityisen velan kasvun kanssa. Kiinteistöjen hinnat alkoivat laskea näkyvästi vuonna 2022, koska rahatalous ja rahoitusolot kiristyivät huomattavasti, ja vaikuttaa siltä, että kasaantuneet haavoittuvuudet alkavat purkautua. Kiinteistöjen hinnat arvioidaan yhä aivan liian korkeiksi, ja niiden odotetaan laskevan edelleen. Kiinteistöalan liikevaihto on supistunut viime aikoina huomattavasti, minkä seurauksena myös uusien asuntojen kysyntä on vähentynyt. Tällainen epäsuotuisa kehitys on toistaiseksi rajoittunut rakennus- ja kiinteistöalaan, jotka ovat nyt supistuneet jyrkästi useiden vuosien nopean kasvun jälkeen. Kaiken kaikkiaan Ruotsin talouden odotetaan supistuvan vuonna 2023, kun rahapolitiikan muutokset vaikuttavat kotitalouksien ja liikekiinteistöyhtiöiden taseisiin ja niiden kulutus- ja investointikykyyn. Korkeiden nousun vaikutus asuntolainoihin on huomattava, koska vaihtuvakorkoiset ja erittäin pitkät asuntolainat ovat yleisiä. Muuttuvien olosuhteiden vaikutus rahoitusalaan on ollut rajallinen. Ala on vahva ja voittomarginaalit ja riskipainotetut pääomaosuudet ovat suuret, mikä todennäköisesti hillitsee kiinteistömarkkinoiden ongelmien leviämistä laajemmin talouteen, vaikka rahoitusala onkin erittäin altis kiinteistömarkkinoiden muutoksille. Poliitiikkatoimissa on tapahtunut vain vähän edistymistä. Varsinkin verojärjestelmä suosii edelleen omistusasumista (alhaiset kiinteistöverot) ja kannustaa hankkimaan velkarahoitteisia asuntoja (asuntolainojen korkovähennykset). Lisäksi tehottomia vuokramarkkinoita on uudistettu vain vähän.

- (13) Eurostatin vahvistamien tietojen mukaan Ruotsin julkisen talouden rahoitusasema koheni vuoden 2021 tasapainoisesta julkisen talouden rahoitusasemasta 0,7 prosentin ylijäämään vuonna 2022, ja julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 36,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 33,0 prosenttiin vuoden 2022 lopussa.
- (14) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisia finanssipolitiikan verokertymää vähentäviä toimenpiteitä oli muun muassa dieselin ja bensiinin energiaveron alentaminen; tällaisiin finanssipolitiikan menoja lisääviin toimenpiteisiin kuului kotitalouksien sähkökustannusten kompensointi. Komissio arvioi, että kyseisistä toimenpiteistä julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheutuneet nettokustannukset olivat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen⁷. Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet myös Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoamisen talousarviokustannukset, joiden arvioidaan olleen 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022. Samaan aikaan covid-19-kriisiin liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset laskivat 1,1 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,0 prosenttia.
- (15) Neuvosto suositti⁸ 18 päivänä kesäkuuta 2021, että Ruotsi varmistaa, että finanssipolitiikan viritys on vuonna 2022 edelleen kasvua tukeva, tukivälineen tarjoama sysäys mukaan lukien, ja jatkaa kansallisesti rahoitettavia investointeja.

---

⁷ Energiatukitoimenpiteiden julkisen talouden bruttokustannukset olivat vuonna 2022 lähes 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, mutta siirtoverkonhaltijalta *Svenska Kraftnät* saatiin merkittäviä kompensoivia tuloja.

⁸ Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Ruotsin vuoden 2021 lähentymisohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 131).

- (16) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys⁹ oli vuonna 2022 kiristävä (+0,4 % suhteessa BKT:hen), mikä oli korkean inflaation olosuhteissa asianmukaista. Neuvoston suosituksen mukaisesti Ruotsi jatkoi elpymisen tukemista tukivälineestä rahoitettavilla investoinneilla. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot olivat 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2022 (0,2 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä.¹⁰ Sen vuoksi Ruotsi on neuvoston suosituksen mukaisesti jatkanut kansallisesti rahoitettavia investointeja. Kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli samaan aikaan finanssipolitiikan viritykseen kiristävä vaikutus, joka oli 0,8 prosenttiyksikköä. Sen vuoksi Ruotsi on pitänyt kansallisesti rahoitettavien juoksevien menojen kasvun riittävästi kurissa.
- (17) Vuoden 2023 lähentymisohjelmaan sisältyvien julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2023 varovainen ja sen jälkeen komission kevään 2023 talousennusteen mukainen. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n supistuvan 1,0 prosenttia vuonna 2023 ja kasvavan 1,2 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteessa puolestaan reaalisen BKT:n ennustetaan supistuvan 0,5 prosenttia vuonna 2023 ja kasvavan 1,1 prosenttia vuonna 2024, mikä johtuu pääasiassa siitä, että komission ennuste perustuu tuorempiin tietoihin ja komissio arvioi rakennusalan ulkopuoliset investoinnit vähemmän dynaamisiksi.

---

⁹ Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan tukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla unionin varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

¹⁰ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla oli elvyttävä vaikutus, joka oli 0,2 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen.

- (18) Hallitus odottaa vuoden 2023 lähentymisohjelmassaan, että vuoden 2022 julkisen talouden ylijäämä heikkenee 0,4 prosenttia alijäämäiseksi suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Heikkeneminen vuonna 2023 johtuu pääasiassa heikommasta taloustilanteesta ja paikallishallinnon talouden heikkenemisestä. Vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka oli vuoden 2022 lopussa 33,0 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 31,0 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä on 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Tämä on suurempi kuin vuoden 2023 lähentymisohjelmassa ennakoitu alijäämä, mikä johtuu pääasiassa siitä, että komissio arvioi julkiset menot suuremmiksi muun muassa suurempien välituotekäytön ja luontoismuotoisten sosiaalisten tulonsiirtojen sekä suurempien korkomenojen johdosta. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2023 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samankaltainen, 31,4 prosenttia.

(19) Toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Kyse on toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022 ja joita ovat erityisesti dieselin ja bensiinin energiaveron alentaminen, sekä uusista toimenpiteistä, kuten kotitalouksien, yritysten ja organisaatioiden sähkökustannusten kompensointi. Kyseisten toimenpiteiden kustannukset katetaan pääasiassa siirtomaksuista saaduilla tuloilla sekä vähemmässä määrin energiantoimittajien satunnaisista voitoista perittävillä veroilla. Kun nämä tulot otetaan huomioon, tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen¹¹. Useimmat vuoden 2023 toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen¹² noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,0 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (mikä vastaa vuoden 2022 ennustetta). Kustannusten, joita Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun tarjoaminen aiheuttaa julkiselle taloudelle, ennustetaan pysyvän jokseenkin vakaina vuoteen 2023 verrattuna. Lisäksi odotetaan, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasema hyötyy siitä, että covid-19-kriisiin liittyvistä väliaikaisista hätätoimenpiteistä luovutaan asteittain (1,1 % suhteessa BKT:hen).

---

¹¹ Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

¹² Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Ruotsin kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ruotsin vuoden 2022 lähentymisohjelmaa koskeva neuvoston lausunto (EUVL C 334, 1.9.2022, s. 221).

- (20) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022 antamassaan suosituksessa, että Ruotsi toteuttaisi toimia, joilla varmistetaan vuonna 2023, että kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvu on linjassa kaiken kaikkiaan neutraalin finanssipolitiikan virityksen¹³ kanssa, kun otetaan huomioon jatkettu väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Ruotsin olisi oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Ruotsille suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa tukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.
- (21) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan pitkälti neutraali (-0,1 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli kiristävä (+0,4 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen vuonna 2023 pitkälti neutraali vaikutus, joka on -0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Yhteenvedon voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu ei ole 12 päivänä heinäkuuta 2022 annetun neuvoston suosituksen mukainen. Tukivälineen avustuksilla ja muilla unionin varoilla rahoitettavien menojen ennakoitaan olevan 0,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja kansallisesti rahoitettavilla investoinneilla ennakoitaan olevan finanssipolitiikan viritykseen jokseenkin neutraali vaikutus, joka on 0,1 prosenttiyksikköä¹⁴. Sen vuoksi Ruotsi aikoo rahoittaa lisäinvestointeja tukivälineellä ja muilla unionin varoilla, eikä sen ennakoita jatkavan kansallisesti rahoitettuja investointeja. Ruotsi aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen. Esimerkkeinä voidaan mainita investoinnit teollisuuden ilmastosiirtymään ja laajakaistayhteyksien laajentamiseen. Näitä investointeja rahoitetaan tukivälineellä ja muilla unionin varoilla.

---

¹³ Ruotsin potentiaalisen tuotannon kasvu, jota käytetään finanssipolitiikan virityksen mittaamiseen, keskipitkällä aikavälillä (kymmenen vuoden keskiarvo) on komission kevään 2023 talousennusteen perusteella nimellisin luvuin arviolta 7,7 prosenttia.

¹⁴ Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoitaan olevan neutraali vaikutus.

- (22) Julkisen talouden alijäämän odotetaan vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan kasvavan 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä kasvu johtuu pääasiassa talouden laskusuhdanteesta. Vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan julkisen talouden velan odotetaan pysyvän vakaana, 31,0 prosentissa, vuoden 2024 lopussa. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 0,5 prosenttia vuonna 2024. Tämä vastaa pitkälti vuoden 2023 lähentymisohjelmassa ennakoitua alijäämää. Julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen vuoden 2024 lopussa on komission kevään 2023 talousennusteessa samankaltainen, 30,7 prosenttia.
- (23) Vuoden 2023 lähentymisohjelmassa ennakoidaan useimpien energiatukitoimenpiteiden asteittaista lakkauttamista vuonna 2024¹⁵. Komissio arvioi, että energiatukitoimenpiteistä vuonna 2024 aiheutuvat nettokustannukset ovat 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen, mikä vastaa vuoden 2023 ennustetta. Tämä perustuu oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen. Energiatukitoimenpiteet, joiden on tällä hetkellä suunniteltu olevan edelleen käytössä vuonna 2024, eivät vaikuta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin tai yrityksiin kohdennetuilta. Niillä ei säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia.
- (24) Vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan Ruotsi aikoo saavuttaa julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen, joka on –1,0 prosentin rakenteellinen rahoitusasema suhteessa BKT:hen, vuosina 2023 ja 2024 ja säilyttää sen koko ohjelmakauden ajan. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan rakenteellisen rahoitusaseman odotetaan olevan 0,1 prosenttia ylijäämäinen suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja 0,7 prosenttia ylijäämäinen suhteessa BKT:hen vuonna 2024, joten se ylittää julkisen talouden keskipitkän aikavälin tavoitteen.
- (25) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 1,1 prosenttia vuonna 2024.

---

¹⁵ Dieselin ja bensiinin energiaveron alennuksen on tarkoitus pysyä voimassa vuosina 2023–2025.

- (26) Vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan julkiset investoinnit kasvavat 4,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023 ja 5,2 prosenttiin vuonna 2024. Investointien kasvu johtuu suuremmista kansallisesti rahoitetuista investoinneista ja investoinneista, joita unioni rahoittaa tukivälineen kautta. Vuoden 2023 lähentymisohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, kuten nostetut eläkejärjestelmän ikäraajat, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyyttä sekä kestäväää ja osallistavaa kasvua.
- (27) Vuoden 2023 lähentymisohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2026 saakka. Vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan julkisen talouden alijäämän odotetaan kääntyvän ylijäämäiseksi niin, että se on 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2025 ja 1,4 prosenttia vuoteen 2026 mennessä. Julkisen talouden rahoitusaseman ennakoidaan sen vuoksi saavuttavan perustamissopimuksessa määrätyn viitearvon ohjelmakauden aikana. Vuoden 2023 lähentymisohjelman mukaan julkisen talouden velka supistuu siten, että se on vuoden 2024 lopussa 31,0 prosenttia ja vuoden 2026 loppuun mennessä 27,7 prosenttia suhteessa BKT:hen.
- (28) Suuri yksityinen velka ja eräistä viimeaikaisista korjauksista huolimatta kiinteistöjen hintojen jatkuva yliarvostus muodostavat makrotalouden epätasapainoja, joihin liittyy edelleen hallitsemattoman purkautumisen riski. Ensiasunnon ostajilla on edelleen vaikeuksia maksaa asuntomarkkinoilla vaadittuja hintoja, ja vuokramarkkinat tarjoavat vähän vaihtoehtoja. Vuokramarkkinoita on uudistettava jonojen lyhentämiseksi, ja vuokra-asuntojen rakentamista on tuettava. Ruotsissa on toteutettu vain vähän politiikkatoimia epätasapainojen lieventämiseksi ja keskitytty makrovakauspoltiikkaan ja tarjontatoimenpiteisiin, joilla pyritään helpottamaan rakennuslupamenettelyjä ja tukemaan vuokra-asuntojen rakentamista.

- (29) Kiinteistöihin kohdistuva kokonaisverorasitus on Ruotsissa edelleen suhteellisen pieni, koska asuntolainojen korkovähennykset ovat suuret ja kiinteistöverot alhaiset. Toimintapolitiikan muutosten vaikutusta asuntolainan lyhennyksiin verohyvityksen jälkeen on vaikea arvioida, koska ei ole tietoa yksittäisten kotitalouksien varoista ja veloista. Tällaisilla tiedoilla voitaisiin saada tehokkuusetuja toimintapolitiikan suunnitteluun, mahdollisesti helpottaa pääsyä asuntomarkkinoille ja jakaa asumiseen liittyviä rasitteita tasaisemmin väestön kesken. Vuokramarkkinoilla säännelty markkinatasoa alhaisemmat vuokrat hyödyttävät rajallista määrää kotitalouksia. Säännelty, markkinatasoa alhaisemman vuokran ja kotitalouden tarpeiden tai tulojen välillä ei ole yhteyttä. Tämä johtaa siihen, että jonot erityisesti halutuimpiin vuokra-asuntoihin ovat pitkät ja vapaiden asuntojen määrä on hyvin vähäinen kansainvälisestä näkökulmasta katsottuna. Jos vuokrat noudattaisivat paremmin markkinahintoja ja vuokratuki perustuisi tuloihin ja nettovarallisuuteen, saataisiin tehokkuusetuja.

- (30) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja kyseisen asetuksen liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Vaikka Ruotsin elpymis- ja palautumissuunnitelma hyväksyttiin vasta vuonna 2022, sitä pannaan nyt täytäntöön. Hitaasta käynnistymisestä huolimatta täytäntöönpano on edennyt yleisesti ottaen suunnitellusti, ja tässä vaiheessa varojen käyttämättä jäämisen riski näyttää olevan vähäinen, koska elpymis- ja palautumissuunnitelman määrärahat ovat suhteellisen pienet. Komission ja Ruotsin välinen operatiivinen järjestely tehtiin toukokuussa 2023. Ruotsin odotetaan esittävän ensimmäisen kahta maksuerää koskevan maksupyynnönsä vuoden 2023 jälkipuoliskolla. REPowerEU-lukua ja lisäystä, joka johtuu tuen, jota ei makseta takaisin, lievästä vähenemisestä, valmistellaan parhaillaan. Uuden REPowerEU-luvun nopea sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa mahdollisuuden rahoittaa lisä uudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Ruotsin strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän alalla. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.
- (31) Komissio hyväksyi kaikki Ruotsin koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjat vuonna 2022. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Ruotsin alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

- (32) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla ja koheesiopolitiikan ohjelmilla, Ruotsilla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät i) sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden epätasa-arvoisiin koulutusmahdollisuuksiin, ii) tarpeeseen parantaa muita heikommassa asemassa olevien ryhmien integrointia työmarkkinoille ja iii) tarpeeseen vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista.
- (33) Vaikka Ruotsi on yleisesti ottaen saavuttanut hyviä koulutustuloksia, Ruotsin koulutusjärjestelmässä on edelleen eriarvoisuutta. Sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden koulutusmahdollisuudet ja mahdollisuudet kehittää työpaikan löytämisessä tarvittavaa osaamista ovat rajalliset. Eriarvoisuus koulutuksessa lisääntyy, ja se liittyy usein siihen, että maahanmuuttajataustaisilla oppilailla, erityisesti hiljattain Ruotsiin saapuneilla, ei ole mahdollisuuksia valita haluamaansa koulua. Koulujen väliset arviointikäytäntöjen erot saattavat heikentää koulutustuloksia entisestään. Pätevistä opettajista ja erityisesti erityisopettajista, peruskoulujen aineopettajista ja ammattikoulujen opettajista on edelleen pulaa. Koulutusjärjestelmän rakennetta ja hallintoa, myös ilmoittautumisprosessia ja arvostelujärjestelmää, ja opettajien urakehitystä voidaan parantaa.

- (34) Ruotsilla on yhä haasteita epäedullisista lähtökohdista tulevien ja maahanmuuttajataustaisten henkilöiden integroinnissa työmarkkinoille sekä jäljellä olevien osaamisvajeiden vähentämisessä. Unionin ulkopuolella syntyneiden ja unionissa syntyneiden ihmisten koulutustasojen välillä on yhä suurempi kuilu, mikä johtuu pääasiassa siitä, että korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut unionissa syntyneiden keskuudessa. Yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen keskeyttäneiden osuus on kasvanut erityisesti unionin ulkopuolella syntyneiden opiskelijoiden keskuudessa. Oppimistoimintaan osallistumista on vahvistettava, jotta muita heikommassa asemassa oleviin ryhmiin kuuluvia voidaan auttaa kehittämään työmarkkinoilla tarvittavaa osaamista ja parantamaan mahdollisuuksiaan löytää työpaikka.

(35) Ruotsin on toteutettava lisätoimia kansallisen hiilineutraaliustavoitteensa saavuttamiseksi vuoteen 2045 mennessä. Vaikka Ruotsi kuuluu edelleen niihin jäsenvaltioihin, joissa uusiutuvien energialähteiden osuus energian kokonaisloppukulutuksesta on unionin suurimpia, sähköverkon kapasiteetti ja siirtorajoitukset saattavat rajoittaa uusiutuvien energialähteiden laajempaa käyttöönottoa tulevaisuudessa. Vuonna 2022 nämä rajoitteet vaikuttivat osaltaan teollisuuden ja kotitalouksien energian hintojen nousuun ja rajoittivat taloudellisen toimeliaisuuden kasvua syrjäisillä maantieteellisillä alueilla. Sähköverkon kapasiteetin lisääminen on ratkaisevan tärkeää, koska sähkön loppukulutuksen odotetaan kaksinkertaistuvan Ruotsissa 300 terawattituntiin vuoteen 2045 mennessä teollisuuden ja liikenteen kasvavien sähköistämistarpeiden vuoksi. Pitkät lupamenettelyt kuitenkin viivästyttävät sähköverkon rakentamista ja vahvistamista. Lisäksi hallinnolliset menettelyt uusiutuvien energialähteiden, erityisesti maatuulivoimahankkeiden, käyttöön ottamiseksi ovat Ruotsissa unionin pisimpiä. Ruotsin hallitus on käynnistänyt ympäristölupien arvioinnin yksinkertaistamista koskevan tutkimuksen ympäristökaaren mukaisesti. Samaan aikaan tarvitaan konkreettisia politiikkatoimia sähköverkon laajentamista ja uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa koskevien hallinnollisten menettelyjen nopeuttamiseksi, esimerkiksi rajoittamalla menettelyihin osallistuvien viranomaisten määrää ja toteuttamalla menettelyjä rinnakkain. On tärkeää vähentää energiankulutusta energiatehokkuutta parantamalla, jotta voidaan vähentää kuluttajien ja yritysten hiilipäästöjä ja energiakustannuksia. Energiatehokkuuden osalta on vaarana, että Ruotsi ei saavuta kansallista tavoitettaan käyttää energiaa 50 prosenttia tehokkaammin vuonna 2030 (vuoteen 2005 verrattuna), jos energiankulutuksen kehitys jatkuu samanlaisena kuin vuosina 2005–2020. Vuonna 2021 primäärienergian kulutus Ruotsissa oli 43,8 miljoonaa öljykvivalenttitonnia, joten energiankulutus henkeä kohden on yhä unionin suurimpia. Maakaasun kulutus vähentyi Ruotsissa 37 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasukulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä ylittää 15 prosentin vähennystavoitteen. Ruotsi voi jatkaa kaasun kysynnän tilapäiseen vähentämiseen tähtäviä toimia 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka neuvoston asetuksen (EU) 2022/1369¹⁶ mukaisesti.

---

¹⁶ Neuvoston asetukset (EU) 2022/1369, annettu 5 päivänä elokuuta 2022, koordinoituista kaasun kysynnän vähentämistoimenpiteistä (EUVL L 206, 8.8.2022, s. 1).

- (35) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollatekniologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleen koulutustoimenpiteet ovat avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleen kohdentamisen edistämässä. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön kyseisten toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä vaikuttaa eniten. Työvoimapula on pahentunut Ruotsissa viime vuosina. Vuonna 2022 raportoitiin työvoimapulasta 16 ammatissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta.
- (36) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 lähentymisohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto¹⁷ ilmenee suosituksesta 1.
- (37) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2023 lähentymisohjelman komission perusteellisen tarkastelun ja arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät suosituksesta 1. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan haavoittuvuuksia, jotka liittyvät suureen yksityiseen velkaan ja asuntojen korkeisiin hintoihin,

---

¹⁷ Asetuksen (EY) N:o 1466/97 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

SUOSITTAA, että Ruotsi toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat hätätilanteen energiatukitoimenpiteet mahdollisimman pian vuosina 2023 ja 2024; jos uusi energian hinnan nousu edellyttää uusia tai jatkettuja tukitoimenpiteitä, varmistaa, että tällaiset tukitoimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät;

säilyttää julkisen talouden rahoitusaseman vakaana vuonna 2024 ja samalla jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa tukivälineen avustusten ja muiden unionin varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

vuoden 2024 jälkeen jatkaa investointeja ja uudistuksia, jotka edistävät kestävämpää kasvua, ja säilyttää keskipitkän aikavälin julkisen talouden rahoitusaseman maltillisella tasolla;

pienentää kotitalouksien suureen velkaan ja asuntomarkkinoiden epätasapainoon liittyviä riskejä vähentämällä asuntolainojen korkojen verovähennyskelpoisuutta ja/tai korottamalla kiinteistöveroja, ja kehittää samalla välineitä toimenpiteiden arvioimiseksi ja kohdentamiseksi entistä paremmin; edistää investointeja asuinrakentamiseen akuuteimman asuntopulan helpottamiseksi erityisesti poistamalla rakentamiseen liittyviä rakenteellisia esteitä ja varmistamalla rakennuskelpoisen maan saatavuuden; parantaa asuntomarkkinoiden tehokkuutta muun muassa uudistamalla vuokramarkkinoita;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytäntöönpanoa ja viimeistelee REPowerEU-luvun ripeästi, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

3. parantaa sosioekonomisesti heikommassa asemassa olevien ja maahanmuuttajataustaisten oppilaiden koulutustuloksia varmistamalla yhtäläiset mahdollisuudet koulutusjärjestelmässä ja vähentää pulaa pätevistä opettajista; kehittää muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, erityisesti maahanmuuttajataustaisten henkilöiden, osaamista mukauttamalla resursseja ja menetelmiä heidän tarpeisiinsa, jotta heidän olisi helpompi integroitua työmarkkinoille;
4. vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista nopeuttamalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, muun muassa laajentamalla ja parantamalla energiansiirtoverkkoja, toteuttamalla uudistuksia hallinnollisten menettelyjen ja lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi, parantamalla energiatehokkuutta ja lisäämällä panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämien taitojen ja osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja